

Бібліографічні посилання:

1. Кримінологія: навчальний посібник: заг. ред. докт. юрид. наук. проф. О.М. Джужи. К.: Атіка, 2010. 312 с.
2. Закалюк А.П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. К.: Ін Юре, 2007. 424 с.
3. Давиденко Л.М. Противодействие преступности: теория, практика, проблемы: моногр. / Л.М. Давиденко, А.А. Бандурка. Х.: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2005. 378 с.
4. Антипов В. Тіньова економіка та економічна злочинність: світові тенденції, українські реалії та правові засоби контролю (теоретико-методологічне узагальнення). К.: Ірпінь; ДПД КФ, 2006. 1039 с.
5. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика. К.: Юридична практика, 2003. 923 с.

ЛЮДВІК

Валентин Дмитрович,

доцент кафедри

кримінального права та кримінології

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

**СТАТТЯ 366¹ КК «ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ
ІНФОРМАЦІЇ»: КОРУПЦІЙНИЙ ЗЛОЧИН ЧИ ЗЛОЧИН,
ПОВ'ЯЗАНИЙ З КОРУПЦІЄЮ?**

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» від 2 жовтня 2019 року примітку до статті 45 Кримінального кодексу України після цифр "365-2" доповнено цифрами "366-1"[1]. Таким чином до корупційних кримінальних правопорушень (корупційних злочинів) законодавцем віднесено кримінальне правопорушення передбачене ст. 366-1 КК «Декларування недостовірної інформації». Необхідність внесення зазначених змін обґрунтовувалась неефективною роботою Національного агентства з питань запобігання корупції і потребою дальшого вдосконалення законодавчого регулювання його діяльності [2]. Але виникає питання: «А чи є кримінальне правопорушення (злочин) передбачений ст. 366-1 КК корупційним кримінальним правопорушенням (корупційним злочином)?»

Відповідно до ст.1 ЗУ «Про запобігання корупції» корупційне правопорушення – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 ЗУ «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [3].

Виходячи з цього визначення ми можемо стверджувати, що корупційне правопорушення (в тому числі і кримінальне) повинно містити ознаки корупції. Корупція (відповідно до ст. 1 ЗУ «Про запобігання корупції») це використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей). Виходячи з цього визначення виділяють такі форми корупції та такі їх ознаки [4;46] (табл. 1):

Таблиця 1

Форми корупції	Ознаки корупції		
	Діяння	Неправомірна вигода	Суб'єкт
Перша	Використання службових повноважень чи пов'язаних із ними можливостей.	Неправомірна вигода як мета діяння.	Спеціальний – особа, зазначена в ст. 3 Закону
Друга	Прийняття неправомірної вигоди або прийняття її обіцянки/пропозиції для себе чи інших осіб.	Неправомірна вигода як предмет (у разі прийняття) або мета (у разі обіцянки чи пропозиції).	
Третя	Обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ст. 3 Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам.	Неправомірна вигода як засіб схилення до протиправного використання службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.	Будь-яка деліктоздатна особа.

Отже, кримінальне правопорушення (злочин) передбачений в ст.366-1 КК не містить ознак корупції (відсутнє використання службових повноважень, прийняття неправомірної вигоди тощо). Можливо дане кримінальне

правопорушення (злочин) слід віднести до правопорушень пов'язаних з корупцією?

Під правопорушенням, пов'язаним з корупцією, розуміють діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені ЗУ «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 ЗУ «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність. Як бачимо, кримінальне правопорушення (злочин), передбачене ст. 366-1 КК, чітко підпадає під дане визначення. Та і сам законодавець в КУпАП відповідальність за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації (ст. 172-6 КУпАП «Порушення вимог фінансового контролю») розташував у главі 13-А з назвою «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією», тобто відніс дане діяння до правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Підтвердженням нашої думки, що кримінальне правопорушення (злочин) передбачене ст. 366-1 КК, не є корупційним кримінальним правопорушенням (корупційним злочином) можуть слугувати і зауваження Головного юридичного управління до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції» в яких зазначається, що з огляду на визначення поняття «Корупція» в Законі України «Про запобігання корупції», подання декларації суб'єктом декларування, а також відповідальність за подання суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування або умисне неподання відповідної декларації, мають відноситися до заходів фінансового контролю. Відтак діяння, передбачені статтею 366-1 КК, не повинні відноситися до корупційних злочинів. [5]

Проведений аналіз дав змогу дійти таких висновків:

- 1) кримінальне правопорушення (злочин), передбачене ст. 366-1 КК, не є корупційним кримінальним правопорушенням (корупційним злочином);
- 2) з метою приведення Кримінального кодексу України у відповідність до ЗУ «Про запобігання корупції» пропонуємо внести зміни до примітки ст. 45 КК та виключити ст. 366-1 КК з переліку корупційних кримінальних правопорушень (корупційних злочинів).

Бібліографічні посилання:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції. Закон України від 2 жовтня 2019 року № 140-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/140-20#n23>.
2. Пояснювальна записка до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції". URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66259.
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

4. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. Хавронюк М.І., К.: Ваіте, 2018. 472 с.

5. Зауваження Головного юридичного управління до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективності інституційного механізму запобігання корупції». URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=6625.

НИКИФОРОВА

Олена Анатоліївна,

доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат біологічних наук, доцент

ЛОПАЄВА

Олена Миколаївна,

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СЛУЖБОВА ОСОБА ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ КОРУПЦІЙНОГО ЗЛОЧИНУ

Кримінальний кодекс України визначає термін «службова особа» як окремий суб'єкт злочинів і вказує на характерні ознаки, які можуть використовуватись для позначення такої особи. Йдеться про статтю 18 ККУ, а саме частину 3 і 4 [1, с. 95-96].

Законодавці розділили таких суб'єктів на два типи: «національні» і «іноземні». Частина 3 вказує, що до службових осіб, як суб'єктів злочину, ККУ включає:

1. осіб, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування;

2. осіб, які постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій;

3. осіб, які виконують функції службової особи за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною